

Forrás: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2011/10/a-magyar-oktatas-es-tortenelemtanitas-evfordulo-naptara-i-julius-1-tol-szeptember-30-ig-02-03-14/>

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára III.

(Július 1-től szeptember 30-ig)

JÚLIUS

1879. július 1-jén halt meg Budapesten **Somhegyi (Schröck) Ferenc** bölcsészdoktor, piarista rendfőnök, a MTA levelező tagja.
1925. július 1-jén halt meg Gödöllőn **Márki Sándor** történész, egyetemi tanár, az MTA tagja.
1993. július 1-jén létrejött a Nemzeti Tankönyvkiadó Részvénytársaság.
1974. július 1–9-ig a Történelemtanárok Nyári Akadémiája Keszthelyen „Történelemtudomány – történelemtanítás” címmel.
1896. július 2–8-ig Budapesten ülésezett a második Egyetemes Tanügyi Kongresszus.
1927. július 3-án megszületett az 1927. évi XII. tc. a polgári iskoláról.
1928. július 3-án Budapesten megnyílt a 3. Egyetemes Tanügyi Kongresszus.
1885. július 3–6-ig a Magyar Történelmi Társulat kongresszusa Budapesten.
1992. július 4-én Debrecenben „Keresztyének a társadalomban” címmel magyar-holland konferenciát rendeztek.
1849. július 5-én halt meg a Kolozs megyei Havasnagyfaluban egy magyar szabadcsapat élén a román lázadókkal folytatott harcban **Vasvári Pál** történész, filozófus, forradalmár, a márciusi ifjak egyik vezéralakja.
1911. július 5-én halt meg Pestlőrincen **Sebestyén Gyula** királyi tanácsos, tanítóképző-intézeti szakfelügyelő, tankönyvíró.
1975. július 5-én halt meg a franciaországi Antibes-ben **Bíró Sándor** tanár, történész, neveléstörténész.
1952. július 6-án létrehozták Budapesten a Központi Pedagógiai Továbbképző Intézetet (KPTI).
1995. július 6-án megjelent a tandíj bevezetéséről szóló kormányrendelet. A Nemzeti alaptanterv új változatát megvitatta és elfogadta az Országos Köznevelési Tanács és az Országos Közoktatáspolitikai Tanács.
1954. július 7-én halt meg Reichenhallban (Ausztria) **Mangold Lajos** történész, tanár, tankönyvíró, bibliográfus.
1912. július 8-án minisztertanácsi határozattal létrehozták az önálló Lenin Intézetet.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára III.

(Július 1-től szeptember 30-ig)

1986. július 11-én miniszteri utasítás elrendelte a „Magyarország története 1918–1975” tantárgy kötelező oktatását a főiskolákon, egyetemeken, de „a marxizmus–leninizmus tantárgyak sorában”.
1940. július 12-én megszületett az 1940. évi XX. tc. a nyolcosztályos népiskoláról.
1993. július 12-én fogadta el az Országgyűlés a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. és a közoktatásról szóló LXXIX. törvényt.
1845. július 13-án született a Szatmár megyei Porcsalmán **Kiss Áron** bölcsészdoktor, tanítóképző-intézeti igazgató.
1995. július 13-án fogadta el az Országgyűlés a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvényt.
1764. július 14-én született Sárospatakon **Láczai Szabó József** református lelkész, tanár.
1826. július 14-én született a Szatmár megyei Tiszabúdon (ma róla elnevezve Tiszavasvári) **Vasvári Pál** történész, filozófus, forradalmár, a márciusi ifjak egyik vezéralakja.
1841. július 14-én halt meg Debrecenben **Budai Ézsaiás**, a református kollégiumi tanár, szuperintendens, akadémikus, klasszika-filológus.
1842. július 15-én született a Bács megyei Járeken **Jausz György** leányiskolai igazgató.
1945. július 15-én jelent meg a *Köznevelés*, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium közoktatás-politikai és pedagógiai lapja.
1978. július 15-én sajtóértekezleten mutatta be a miniszter az új tanterv alapján készült reformtankönyveket.
1990. július 15-én a miniszter megállapodást kötött a négy történelmi egyház vezető képviselőjével a hitoktatásról.
1946. július 16-án megalakult a NÉKOSZ, a népi kollégiumokat tömörítő szövetség.
1769. július 17-én Mária Terézia királyi oltalom és igazgatás alá vonta a nagyszombati egyetemet.
1945. július 19-én Szent-Györgyi Albert elnökletével megalakult az Országos Köznevelési Tanács.
1959. július 19-én kormányhatározattal a pedagógiai főiskolák nappali tagozatán a képzési időt 4 évre emelték, és bevezették a 3 szakos képzést.
1675. július 20-án született a Vág menti Tornyosban **Timon Sámuel** jezsuita tanár, történettudós.
1467. július 20-án Vitéz János esztergomi érsek és Janus Pannonius pécsi püspök kezdeményezésére megnyílt az egyetem Pozsonyban. (1488 és 1490 között megszűnt.)
1948. július 20-án megnyílt a negyedik Egyetemes Tanügyi Kongresszus, melyet politikai okokból azonnal be is zártak.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára III.

(Július 1-től szeptember 30-ig)

1940. július 21-én halt meg Budapesten **Marczali Henrik** történetíró, egyetemi tanár, az MTA levelező tagja.
1945. július 21-én miniszteri rendelet született a tankönyvek központi felülvizsgálatáról.
1924. július 24-én új középiskolai tanterv jelent meg.
1958. július 25-én jelentek meg „A Magyar Szocialista Munkáspárt művelődési politikájának irányelvei”, melyeket a Politikai Bizottság dolgozott ki.
1986. július 27-én miniszteri rendelettel eltörölték az addigi szakfelügyeleti, általános felügyeleti rendszert, és szaktanácsadók munkába állításáról intézkedtek.
1835. július 28-án halt meg a cserháti Szentiványban **Rozenich Lukács Jakab** bölcseleti doktor, bencés áldozópap, tanár.
1913. július 31-én született Selmecebányán **Kosáry Domokos** Széchenyi-díjas történész, egyetemi tanár, akadémikus.
1948. július 31-én megnyílt a Csillebéci Úttörő Nagytábor és az Úttörővasút.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára III.

(Július 1-től szeptember 30-ig)

AUGUSZTUS

1410. *augusztus 1-jén* újjáalapították az óbudai egyetemet, mely 1418 táján végleg megszűnt.
1993. *augusztus 1-jén* Gödöllőn nagyszabású cserkésztalálkozó keretében emlékeztek meg az 1933. évi Jamboree-világtábor 60 éves évfordulójáról.
1964. *augusztus 1–12-ig* rendezték meg első ízben a Szegedi Pedagógiai Nyári Egyetemet.
1946. *augusztus 3-án* halt meg Budapesten **Madzsar Imre** történész, pedagógus, az MTA tagja.
1776. *augusztus 5-én* Mária Terézia – Ürményi József tervezete alapján – bevezette az új tanügy-igazgatási tervezetet.
1970. *augusztus 7-én* törvényerejű rendelet született arról, hogy tanárképző főiskolán tanítóképzés és óvónőképzés is folyhat. Kormányrendelet alapján a nyíregyházi tanítóképző intézet a nyíregyházi Tanárképző Főiskola keretei között működik tovább.
1697. *augusztus 8-án* született a Vas megyei Német-Ciklinben **Kunics Ferenc** bölcseleti és teológiai doktor, jezsuita pap.
1854. *augusztus 12-én* halt meg Marosvásárhelyt **Antal János** erdélyi evangélikus püspök, történelem- és földrajztanár.
1962. *augusztus 12-én* kormányhatározattal létrehozták Budapesten az Országos Pedagógiai Intézetet (OPI).
1675. *augusztus 14-én* született az ausztriai Wängenben **Wagner Ferenc** jezsuita pap, tanár.
1949. *augusztus 14–28-ig* Világifjúsági Találkozó (VIT) volt Budapesten.
1989. *augusztus 15-én* a minisztérium útmutatót adott ki az orosz szakos tanárok átképzéséről.
1945. *augusztus 16-án* miniszterelnöki rendelettel létrehozták az általános iskolát.
1811. *augusztus 17-én* halt meg Kalocsán **Katona István** jezsuita történetíró, tanár, apát-kanonok.
1850. *augusztus 18-án* halt meg Sárospatakon **Csengery József** pataki tanár.
1878. *augusztus 19-én* halt meg Karlsbadban **Horváth Mihály** történetíró, püspök, kultúrpolitikus, miniszter, az MTA tagja.
1908. *augusztus 20-án* született a kemenesalji Karakón **Mód Aladár** történész, egyetemi tanár, a történelemtudományok doktora.
1989. *augusztus 23–25-ig* a pedagógiai innovációról tartottak konferenciát Debrecenben.
1995. *augusztus 24–25-én* közoktatási tanácskozást tartottak Kazincbarcikán.
1993. *augusztus 25–28-ig* rendezték a VI. Nevelésügyi Kongresszust Budapesten.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára III.

(Július 1-től szeptember 30-ig)

1972. augusztus 27-én a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola Berzsényi Dániel nevét vette fel.
1979. augusztus 27–28-án „Történelemtanítás és földrajztanítás” címmel konferencia Debrecenben.
1749. augusztus 29-én halt meg Pozsonyban **Bél Mátyás** író, evangélikus lelkész, történet- és földrajztudós.
1788. augusztus 29-én született Devecseren **Maár Bonifác** bencés tanár, bölcséleti doktor.
1974. augusztus 29-én miniszteri utasítással bevezették a fakultatív tárgyakat a gimnáziumokban.
1967. augusztus 29–31. Országos Történelemtanítási Konferencia Budapesten „A történelemtanítás időszerű kérdése” címmel.
1950. augusztus 30-án megtörtént a kormány és a katolikus püspöki kar megállapodása. A katolikus egyház kezében 4 hittudományi főiskola és 8 középiskola marad.
1990. augusztus 30-án jelent meg a miniszter útmutatója „a vallásoktatással összefüggő iskolai feladatokról”, mely 35 egyház és felekezet vezető képviselőivel való tanácskozást követően látott napvilágot.
1974. augusztus 31-én Szombathelyen tanárképző főiskola létesült. Törvényerejű rendelet intézkedett a tanítóképző intézetek tanítóképző főiskolákká szervezéséről.
1986. augusztus 31-én miniszteri rendelettel a tantestületek vétőjogot kaptak az általános és középiskolai igazgatók kinevezéséhez. Szintén miniszteri rendelettel bevezették a felsőoktatási intézményekben az oktatói munka hallgatói véleményezését.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára III.

(Július 1-től szeptember 30-ig)

SZEPTEMBER

1367. szeptember 1-jén V. Orbán pápa megerősítette I. (Nagy) Lajos pécsi egyetemalapítását. (Az egyetem 1390 körül szűnt meg.)
1849. szeptember 1-jén született a Gömör megyei Ragályon **Kiss Lajos** főreáliskolai tanár, tankönyvíró.
1889. szeptember 1-jén megindult a nyolcosztályos képzés a budapesti Németh László Gimnáziumban.
1945. szeptember 1-jén a minisztérium pályázatot írt ki az általános iskola I-V. osztályos tankönyveinek elkészítésére. (1947 decemberében jelentek meg az új tankönyvek, de 1950 júniusától ki is vonták ezeket a forgalomból.)
1947. szeptember 1-jétől megindult a rádióiskola rendszeres adása.
1973. szeptember 1-jén létrejött az Országos Szakfelügyeleti és Továbbképzési Központ Budapesten.
1976. szeptember 1-jén tanítóképző főiskola létesült Baján, Debrecenben, Esztergomban és Sáropatakon a korábbi felsőfokú tanítóképző intézetek helyett.
1986. szeptember 1-jétől tanítóképző főiskolaként folytatta működését a kecskeméti óvónőképző intézet.
1992. szeptember 1-jei hatállyal nyolc regionális oktatási központ kezdte el működését. Ekkor kezdte meg működését Budapesten az Országos Közoktatási Szolgáltató Iroda (OKSZI).
1989. szeptember 2-án újraindul a képzés a Fasori Evangélikus Gimnáziumban.
1847. szeptember 3-án született Pozsonyban **Helmár Ágoston** főgimnáziumi tanár, térképszerkesztő.
1855. szeptember 3-én halt meg Balatonfüreden **Maár Bonifác** bencés tanár, bölcséleti doktor.
1983. szeptember 3-án a Szombathelyi Tanárképző Főiskola Berzsenyi Dániel nevét vette fel.
1915. szeptember 3-án halt meg Balatonfüreden **Vaszary Kolos** bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek, történész, az MTA igazgatósági tagja.
1995. szeptember 4-én konferencia-sorozat indult Budapesten „Összefogás a magyar közoktatásért” címmel.
1946. szeptember 6-án törvényerejű rendelettel megszüntették a kötelező vallásoktatást.
1948. szeptember 7-én halt meg Ludwigsburgban (NSZK) **Kogutowicz Károly** tanár, geográfus, a szegedi egyetem rektora.
1950. szeptember 7-én törvényerejű rendelettel – az iskolával rendelkező négy kivétellel – megszüntették a szerzetesrendeket.
1809. szeptember 11-én halt meg Pesten **Horányi Elek** piarista pap, tanár.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára III.

(Július 1-től szeptember 30-ig)

1987. szeptember 13-án halt meg Balatonmáriafürdön **Bernáth János** szakvezető tanár, szakfelügyelő, történelemdidaktikus.
1884. szeptember 14-én halt meg Eperjesen **Vandrák András** pedagógus, filozófiai író, a Magyar Tudós Társaság levelező tagja.
1950. szeptember 15-én a korábbi hétszámjegyű helyett bevezették a máig érvényes ötszámjegyű osztályozást.
1957. szeptember 15-én a budapesti Pedagógus Továbbképző Intézet nevét Fővárosi Pedagógiai Szemináriumra változtatták.
1993. szeptember 15–16-án konferenciát rendeztek Budapesten „Törvény és közoktatás” címmel.
1952. szeptember 16-án a debreceni egyetem felvette Kossuth Lajos nevét.
1950. szeptember 17-én a Budapesti Tudományegyetem felvette Eötvös Loránd nevét.
1990. szeptember 17–18-án oktatásszociológiai konferenciát rendeztek Budapesten.
1796. szeptember 18-án rendelet írta elő, hogy a népiskolákban csak a normaiskolák tanítóképző tagozatán képesített tanítók taníthatnak.
1871. szeptember 18-án új gimnáziumi tanterv lépett életbe.
1992. szeptember 18–19-én rendezték a keresztény pedagógusok első országos konferenciáját Miskolcon.
1976. szeptember 20-án halt meg **Veress Judit** pedagógus, történelemdidaktikus, a neveléstudományok kandidátusa, az OPI munkatársa.
1828. szeptember 21-én halt meg Sárospatakon **Láczai Szabó József** református lelkész, tanár.
1993. szeptember 21-én jóváhagyta az Országgyűlés a Károli Gáspár Református Egyetem létrehozását Budapesten, hittudományi és bölcsészettudományi karral.
1992. szeptember 21–22-én nemzeti tudományos konferenciát rendeztek Sárospatakon Comenius születésének 400. évfordulója alkalmából.
1777. augusztus 22-én Mária Terézia kiadta a Ratio Educationist.
1801. szeptember 23-án halt meg Pesten **Pray György** bölcsészdoktor, jezsuita pap, apátkanonok, az egyetemi könyvtár igazgatója, a második Ratio tankönyvírója, a tudományos magyar történetírás és –tanítás egyik megalapítója.
1991. szeptember 24-én alkotmánybírósági határozat semmisítette meg a tantestületek vétőjogát az iskola igazgatójának kinevezéséhez.
1995. szeptember 25-én a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetemen rendezett nagygyűléssel kezdetét vette az egyetemi-főiskolai diákság tiltakozás-sorozata a tandíjrendelet ellen.
1948. szeptember 25–26-án a Magyar Dolgozók Pártja (MDP) országos oktatási értekezlete.
1995. szeptember 25-től október 4-ig a Parlament előtt egyetemisták és főiskolások folyamatos ülésstrájkot tartottak a tandíj bevezetése elleni tiltakozásul.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára III.

(Július 1-től szeptember 30-ig)

- 1909. szeptember 26-án* halt meg a Trencsén megyei Zabláton **Thaly Kálmán** bölcsészdoktor és akadémiai tag, országgyűlési képviselő.
- 1990. szeptember 26-án* budapesti egyetemisták és főiskolások tüntettek a minisztérium előtt.
- 1956. szeptember 28-án* zajlott a Petőfi Kör köznevelési vitája.
- 1989. szeptember 28-án* megalakult a Katolikus Pedagógusok Munkaközössége Budapesten.
- 1970. szeptember 28–30-ig* tartották Budapesten az V. Nevelésügyi Kongresszust.